

Corporate Governance – koniec škandálom v EÚ

PETER BACHRATÝ

Európska komisia má záujem o efektívnejšie fungovanie predstavenstiev a dozorných rád spoločností a zvýšenie manažérskej zodpovednosti

EURÓPSKA KOMISIA v snahe vyrovnaf sa reakcii americkej legislatívy na škandál v spoločnosti Enron a s vlastnými škandálmi z eurozóny (napr. Ahold či Parmalat) oznámila

novú iniciatívu na redefinovanie úlohy Corporate Governance v únii a jej následnú legislatívnu úpravu. Komisia by prostredníctvom tejto iniciatívy chcela úspešnejšie bojovať proti podnikovému podvodom a zároveň umožniť vlastníkom lepšiu kontrolu a správu spoločností. Nové návrhy by zavedením nezávislých orgánov mali ukončiť samoreguláciu pre profesie účtovníkov a audítorov, pričom tieto nezávislé orgány budú riadiť účtovníkov v každom členskom štáte.

Druhou oblasťou a úplne novou iniciatívou Európskej komisie a jej európskej iniciatívy v Corporate Governance sú odporúčania na efektívnejšie fungovanie predstavenstiev a dozorných rád a opatrenie na zvýšenie manažérskej zodpovednosti a odmeňovania manažérov.

Prvá sada smerníc požaduje redefinovanie úlohy členov predstavenstiev a dozorných rád, ktorí hrajú kľúčovú úlohu pri ochrane spoluúčastníkov, zamestnancov a externých akcionárov proti potenciálnym konfliktom záujmu medzi výkonnými alebo vrchnými riaditeľmi. Odporúčanie zároveň podporuje stanovenie minimálnej normy pre nezávislých non-executive riaditeľov vrátane vyváženého zastúpenia rôznych typov riaditeľov v správnych, riadiacich a kontrolných orgánoch.

Samostatná sústava odporúčaní sa zameriava na poskytovanie väčšieho množ-

stva informácií týkajúcich sa odmeňovania firemných riaditeľov pre akcionárov. Smernica navrhuje konanie v štyroch hlavných oblastiach: zverejnenie odmeňovacej politiky spoločností na nasledujúci rok, diskusiu o takomto postupe na valnom zhromaždení akcionárov, odhalenie odmien jednotlivých riaditeľov a schválenie podielových schém a schém podielových opcí na výročnom valnom zhromaždení akcionárov.

Podľa kuloárnych informácií by sa v blízkom čase mala v Európskej komisii a Európskom parlamente otvoriť diskusia o legislatívnej úprave spomínaných odporúčaní.

European Corporate Governance Forum

Pojem Corporate Governance nie je v súčasnosti jednoznačne definovaný a do slovenčiny sa najčastejšie prekladá ako „správa a riadenie spoločnosti“. Odbornejšie definície vymedzujú Corporate Governance ako súbor pravidiel, ktoré definujú vzťahy medzi exekutívnym vedením spoločnosti a jej štatutárnymi orgánmi, akcionármi a ostatnými zainteresovanými stranami.

Na podporu spomínanej iniciatívy Komisia založila oficiálny poradný orgán European Corporate Governance Forum, ktorého členmi sú najvýznamnejší európski experti v oblasti Corporate Governance. Úlohou fóra bude vytváranie najlepších stratégií v oblasti Corporate Governance a zároveň podporovať ich implementáciu do legislatívy členských krajín únie a každodennej praxe spoločností.

„Štruktúra akejkoľvek rady musí odrážať strategické ciele a priority (napr. expanziu na nové trhy, predaj spoločnosti, reš-

trukturalizáciu), na základe ktorých musí byť obsadené každé miesto v rade. Rozhodnutie o vytvorení týchto orgánov a ich poslaní a štruktúre a následné obsadenie miest členov je však komplexná problematika. Touto úlohou by mali byť poverení špecializovaní poradcovia v oblasti riadenia. Ich úlohou by malo byť navrhnúť riešenia vrátane identifikovania a výberu najdôležitejšieho zamestnanca vo firme – CEO. Tento spôsob zostavovania rád je v súčasnosti veľmi rozšírený v USA a niektorých krajinách únie. Rovnaký princíp však vo vyspelých ekonomikách už dávno platí aj pri obsadzovaní vysokých verejných funkcií, pri ktorom sa okrem iných kritérií do úvahy berie aj profesionálna a osobná vhodnosť a kompetentnosť. Ako majiteľ a súčasne profesionál v oblasti strategického riadenia túto iniciatívu únie veľmi podporujem,“ hovorí Martin Krekáč, predseda správnej rady Európskeho partnerstva pre personálnu politiku (EPPP) a spoluzakladateľ poradenskej skupiny Amrop Jenewein Group.

Nová téma aj v SR

Corporate Governance bola na Slovensku ešte donedávna nepoznanou témou, avšak v súčasnosti už mnoho progresívnych vlastníkov a ich reprezentantov objavilo potenciál, ktorý „dobrá správa spoločnosti“ poskytuje. Problematickou oblasťou však ešte vždy ostávajú politické nominácie štátnych zástupcov do sprivatizovaných

alebo štátnych spoločností. „Nie som zás-
tancom názoru, že politické nominácie sú
v princípe zlé pre štát a jeho občanov, ale
myslím si, že by sa dali robiť profesionál-
nejšie a politická príslušnosť by sa mala
viac kombinovať so skúsenosťami kandi-
dátov,“ dodáva Martin Krekáč.

Na potrebu zmeny prístupu na Sloven-
sku poukazuje aj jedna z posledných hod-
notiacich správ Svetovej banky. Správa na-
značila jednoznačnú potrebu redefinova-
nia úloh členov predstavenstiev a dozor-
ných rád v slovenských spoločnostiach. Na
týchto členov sa totiž kladú čoraz prísnejšie
kritériá na nezávislosť a vykonávanie do-

zoru nad efektívnym a korektným fungo-
vaním spoločnosti. Aj direktíva Európskej
komisie o transparentnosti žiada všetky
členské štáty, aby vyžadovali od kóto-
vaných spoločností prijatie kódexu Corpo-
rate Governance.

V súvislosti s touto správou iniciovala
Burza cenných papierov v Bratislave
vznik asociácie Corporate Governance.
Jej členovia by sa mali riadiť podľa zjed-
noteného kódexu správy a riadenia spo-
ločností, ktorý obsahuje súbor noriem
pre predstavenstvá a dozorné rady. Am-
bíciou asociácie je, aby dohodnuté pra-
vidlá dodržiavali aj spoločnosti, ktorých

akcie nie sú kótované na Burze cenných
papierov.

Slovensko je v únii vnímané ako prog-
resívna a inovátorská krajina, a preto by za-
vedenie nových spôsobov Corporate
Governance do praxe a ich legislatívna im-
plementácia určite zvýšili nielen efektív-
nosť a transparentnosť súkromného sek-
tora, ale aj napomohli zlepšiť správu štát-
om kontrolovaných alebo účastníckych
spoločností. ❖

(AUTOR JE KONZULTANTOM EÚ
KANCELÁRIE AMROP JENEWEIN GROUP
A AKREDITOVANÝM LOBISTOM V BRUSELI)
www.euoffice.ajg.sk

Hlavné udalosti v Bruseli za uplynulé dni

- ◆ Lídri konzervatívnej skupiny v Európskom parlamente prijali odporúčania Európskej komisie obsiahnuté v jej októbrovej správe o žiadosti Turecka o členstvo v EÚ.
- ◆ Na summite v Bruseli 5. novembra schválili prechod z jed-
nomyseľného na väčšinové hlasovanie vo všetkých oblastiach
azylovej a imigračnej politiky a kontroly hraníc okrem legálnej
migrácie, kde zostáva jednomyseľné rozhodovanie. Slovensko
odmietlo uznávanie záväzkov vyplývajúcich z registrovaných
partnerstiev uzavretých v zahraničí.

- ◆ Britský dezignovaný komisár pre obchod Peter Mandelson
verí, že budúca Európska komisia „musí mať len jedno svetlo,
ktorým sa bude riadiť: byť silnou, reformujúcou Komisiou“.
- ◆ Európska komisia predložila Rade návrh nariadenia, kto-
rého cieľom je väčšie zjednotenie pravidiel spoločnej DPH
v európskom spoločenstve a ich vyššia transparentnosť.
- ◆ Dlhoočakávaná tzv. Kokova previerka lisabonskej stratégie
priniesla veľmi málo nových myšlienok, ktoré by mohli oživiť
nevyhnutný, avšak v súčasnosti „zamrznutý“ proces ekono-
mických a sociálnych reforiem. ❖